

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETSÉGI VIZSGA • 2008. október 31.

LOVÁRI NYELV

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2008. október 31. 8:00

I. Olvasott szöveg értése

Időtartam: 70 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

- A vizsgázó először figyelmesen olvassa el az adott feladat utasítását, majd nézze meg a *nullával (0) jelölt mintamegoldást!* Az utasítást és a mintamegoldást pontosan követve a megfelelő helyre írja be megoldását! A nem megfelelő helyre és nem egyértelműen leírt, illetőleg nem egyértelműen olvasható megoldásokat a javító tanár az értékelésnél nem veheti figyelembe.
- Ha a vizsgázó ugyanarra a kérdésre egymást kizáró tartalmú megoldásokat ad, azokra nem kap pontot.
- Mivel minden feladat eredeti lovári szöveghez kapcsolódik, előfordulhat, hogy a vizsgázó több szót nem ismer. Az ismeretlen szavak egy részének szövegbeli jelentését a szövegkörnyezetből kikövetkeztetheti, de megértésük nem feltétlenül szükséges a feladat helyes megoldásához. Ezért csak azokat az információkat keresse meg a szövegben, amelyekre a feladat rákérdez!
- Ahol a feladat megoldásához táblázat készült, a vizsgázó kizárólag a táblázatba írja be megoldását. Csak akkor írjon a szövegbe, ha az utasítás és a mintamegoldás kifejezetten erre utal!
- Ahol a vizsgázónak saját szavaival kell válaszolnia a kérdésekre, ügyeljen arra, hogy válasza a szövegre támaszkodjon, és tömör legyen, de terjedjen ki minden kért információra!
- A vizsgázó az egyes feladatok megoldása után olvassa el még egyszer az egész szöveget úgy, hogy az a megoldásokkal együtt teljes egészet alkosson!
- A vizsgázó módosíthatja a már leírt megoldását. Ebben az esetben egyértelműen húzza át, és jól megkülönböztethetően írja mellé a módosított megoldást, mert csak az így beazonosítható módosítás fogadható el az értékeléskor!
- A vizsgázó a feladatlpra ne írja rá a saját nevét!
- A vizsgázó megválaszthatja a feladatok megoldásának sorrendjét.
- A feladatok megoldásához segédeszköz nem használható.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

I. Ginav kadi hertija thaj de vorba pel pushipe! Jekh (0) aba kerdam!

Le drabaripeske rakhadyipeski pecipija

Kaj sas, kaj nas, ande bara lumako jekh kolco sas jekh cino gav. Pe gavesko agor beshline ande jekh chorri, cini kolyiba jekh phivlyi romnyi peska cinya shasa. Kadi chorri romnyi phirlas ando gav te uzharel, anda chik cigli te kerel, anda kadi butyi inkerdas opre pes haj peska shejora.

Jekhvar, kana Kristushes ingerde te umlaven opre angla laki kolyiba resline le Devleske shaves prasinde vorbenca shukernas, atunchi Kristush le phare trushulesa perlas pe peski chang. E chorri romnyi sunusardas les, haj vi voj perlas pe peski chang, haj kade phisalyilas kothe kaj Jezush, las tele o dikhlo pa pesko shero, haj phendas:

-Suntone Devla, jertisar lenge, ke chi zhanen, hoj so keren tusa! Tu le Devlesko shavo san, amaro dad, o Del, o Sunto shavo, te jertis lenge bezexa, haj vi mure! – haj kothe das leske pesko dikhlo. – Khos tyiri musura, ke pajaslo san!

O Kristush dikhlas pe la, haj phendas:

- Veronika, Veronika, phenav tuke, tu sunto avesa, haj ando cheri avesa pasha amende, tu kothe beshesa. So chorripe sas kathe pe phuv, sa bistresa, ke ande kaver luma barvalyi avesa! Kado dikhlo, so tu mange dan sastyaresa le nasvalen. Ke kon ande mande patyala, kon muri vorba ande lel pala tyi vorba, vi kodo sastyola! – haj palpale das o dikhlo.

Kana chorri romnyi dikhlas po dikhlo, mucisardas pes, ke dikhlas le Devleske shaveski musura po dikhlo kerdyilas. Atunchi las o dikhlo, haj shutas ande peski posoty, pala kodo khere gelas. Ande peski cinyi kolyiba gelas thaj pe chang pelas te rudyl kaj o Del, ke bari voja si le Devles!

Kana jekhvar phirdas ando gav, kaj jekh kher reslas, hoj avri te uzharel les, kaj jekh nasvalo shavoro sas, kon mulas. Leski dej rutas. Atunchi phendas ande peste Veronika.

(Zvoro: dr. Karsai Ervin)

(0) Kaj trajilas kadi romnyi?.....pe gavesko agor.....

- (1) Kasa trajilas kadi romnyi? .....
- (2) Sar rodelas peske love? .....
- (3) Kon gelastar angla lako kher? .....
- (4) So sas pe kodole manushesko phiko? .....
- (5) So das e romnyi kodole manusheske? .....
- (6) Sostar mucisardas pes e romnyi? .....
- (7) Kaj shutas e romnyi pala kodo o dikhlo? .....

1	2	3	4	5	6	7	Max.	Elért
							7	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

II. Ginav kadi hertija thaj de vorba pel pushipe! Jekh (0) aba kerdam!

Gruja thaj o Balisho

Varikaj haj varikana, kana inke le rom phirnas pa gaveste pe gaveste, sas jekh barvalo rom, kade busholas Gruja. Kado rom, o Gruja gelastar jekhvar pel grastengo foro. Ando foro kasa maladyilas, kasa na, jekhe kavre barvale romesa, le Balishesa. Zurales losshajline jekhavreske. Phenel o Gruja:

- Haj muro dulmutano amal, Balisho. Shunav, ke shukar shej situ.
- So te phenav tuke. Si man jekh shejori, ba dosta cinori-j inke.
- Nono! Me kade ashundom, naj kodi aba kasavi cini shej, sode bershengi-j?
- Akanak aba deshutrín bershengi-j.
- No dikhes, so kames inke? Vi man si jekh shavo, o Tuja, akanak nachilas deshupanzh bershengo. So gindis? Chi avlas mishto te jekhavreske avnas? Te kethane dasa le ternen, chi jekh piko manro chi perlas ando praxo, haj vi ame majpashe avasas karing jekhavreste.
- Shun kathe Gruja. Te perdal avesas amende, dikhesas amare Firminka, haj vorbisas vi laka dasa, me chi phenos tuke, ke naj lasho mure jileske te tela tyiro vast perlas muri shej. Kana o Gruja khere reslas anda foro, chi avri chi astardas le grasten, vorta kaj peski romnyi boldas pes:
- Haj romnya! Zhanes kasa maladyilom ando foro?
- Kasa? – pushlas lestar e romnyi.
- Le Balishesa. Haj zhanes, hoj si les jekh shej?
- Zhanav. – phenel e romnyi.
- No, manglem le Balisheska sha.
- Shun more, haj dilo san? Kaske manglan la?
- Kaske, kaske, kaske? Le Tujaske.
- Devla! So kames kathar kodo shavo, haj inke shavoro-j!
- Shavoro-j? Me hajkam majbaro somas lestar, kana tut lem?

(Zvoro: Choli Daróczy József)

(0) So sas le barvale romesko anav?.....Gruja busholas.....

- (8)** Kaj gelas kado Gruja? .....
- (9)** Kothe kasa maladyilas o Gruja?.....
- (10)** Katyi bershengi e Firminka?.....
- (11)** Sar bushol le Grujasko shavo?.....
- (12)** Kaski shej si e Firminka?.....
- (13)** O Balisho losshala maj kadale abaveske? .....
- .....
- (14)** O Gruja sode bershengo sas, kana las peska romnya? .....

8	9	10	11	12	13	14	Max.	Elért
							7	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

III. Informacija! Alosar avri kodo savo chacho-j vaj naj chacho! Jekh (0) aba kerdam!

Le rom haj o beng

Jekhvar phangline jekhe romes, ke grastes chordas. Le trin romnya geline pe ratyi ando baro vesh, kaj sas o trushulesko drom. Avri line e paluni rota anda vurdon, haj mukenas la opre haj tele pe kado drom. Kade mangenas le benges te avel avri anda phuv, hoj te zhutil len, te muken le romes avri anda robija. Po but, po but, kana e rota kathar jekh romnyi kaj e kaver romnyi zhalas, avilas avri o beng andaj phuv. Xojarnyikos pushlas lendar:

-So kamen mandar romnyale? Sostar chi den man pacha?

-Benga tyo baripe! Shun akanak, so mangas tutar. Amare shaves phangline, ande robija si. Le shavoro roven khere, naj len dad. Naj len te xan, naj kon te tradel le grastenca. Si te zhutis le romes te muken avri.

-Haj so dena man tume opre les pe kado?

-So mangesa bengas, kodo das tut, feri t'avel o rom avri andaj robija. Le gazhe shute opre les, ke grastes chordas varikaj.

-Mishto-j romnyale!- phendas o beng. – Zhan khere thaj zhukaren e detehara, kana o bashno jekh bari cipil anglunes, kathar kodo dopash chaso khere avla tumaro shavo. De romnyale, so dena pe kodo, me te kero tumenge kado?

-So manges amendar bengas raja tyo baripe!

-Me mangav kodole shaves, kon akanak rakhadyola. Kodo cinoro trubuj man.

-Haj sostar manges mure cinores? Mang kaver variso!

-Me feri kodo kamav, o shavoro te kerdyola, t'avel muro!

Le romnya kethane dikhline, haj avri phendine:

-Mishto-j bengoro, t'avel kade, sar tu kames.

Le romnya geline khere. Tele pashjile, de chi zhangline te soven. Le phure rom chi patyanas kodo, hoj le terne romes avri muken.

Detehara o bashno cipisardas jekh baro. Le romnya opre xuttyile, haj dikhline kon avel po drom khere. Avilas khere o shavo anda robija. O beng so phendas, vi kerdas.

Le rom bisterdine kado, tradine majdur.

Astarenas, tradenas, paruvenas, biknenas, kiravnas. Thaj avilas e vrama, kana la romnyake rakhadyilas jekh shavo. Sigo avilas o kalo manush, o beng, pala shavoro.

-Kado shavo akanak aba muro-j! Si te den les mange, vaj kamen vaj nichil!

-Me chi dav mure shavores! – cipisardas e romnyi, haj shingrelas avri peske bal, haj le romnya rutine, thaj cipisardine. Pala kodi rudysardine le bengeske:

-Bengas raja tyo baripe! Mang amendar kaver variso, na inger amendar le cines.

-Mishto-j, romnyale! – phendas o beng. – Dav tumenge jekh vorba:

-Phen raja bengora!

-Te rakhen avri variso.

Avilas angla jekh phuro rom, haj das дума le bengeske.

-Kathe si jekh barr, kon kade shudel les, hoj o barr ch'avel palpale, kodolesko-j o shavo.

-Mishto-j. - phendas o beng. – Me kamav anglunovar te shudav.

-Ker tu, mure bengora!

Haj o beng opre xutyildas jekh barr, haj shudas les. O bar urajlas, urajlas, haj gelas ande luma, maj palpale avilas, krujal phirdas e phuv.

-Dikh kathe, mure bengora. Me shudav kado, de ch'avel palpale chi kana! Haj o phuro rom shudas jekha chiriklya. E chiriklyi urajlas, urajlas, ch'avilas palpale. Phendas o phuro le bengeske:

-O shavoro amaro ashol, ke amaro barr ch'avilas palpale.

-Mishto-j roma, kathe mukav le shavores tumende. Me zhavtar palpale ando jado.

Haj o beng nashlastar xojarnyikos. Le rom zurales losshajline, haj assajline le benges.

(Zvoro: Sztojko Ilona)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(0) Jekhvar phangline jekhe romes, ke grastes chordas. chacho si (1) naj chacho (0)

(15) Shtar romnya akharde le benges anda phuv opre. chacho si (1) naj chacho (0)

(16) O beng kodo manglas, hoj kodole shaves,
savo akanak rakhadyola leske te den. chacho si (1) naj chacho (0)

(17) O rom le bengesa avilas khere, kana a bashno
detehara cipisardas jekh baro. chacho si (1) naj chacho (0)

(18) O rom mardas peske romnya, ke
le bengesa kerdas foro. chacho si (1) naj chacho (0)

(19) Le phure romnya chi vorbinas le trine romnyanca
majbut, ke pe lende ande le benges! chacho si (1) naj chacho (0)

(20) O kalo manush sigo avilas pala
cino shavoro. chacho si (1) naj chacho (0)

(21) E romnyi bara brigasa thaj rojipesa, ba
kothe das peske cine shaves le bengeske. chacho si (1) naj chacho (0)

(22) Le shavesko dad foro kerdas le bengesa, hoj
jekh barr, kon kade shudel les, hoj
o barr ch'avel palpale, kodolesko-j o shavo. chacho si (1) naj chacho (0)

(23) O beng shudas duvareste, ba kabor, hoj o barr
krujal phirdas e phuv. chacho si (1) naj chacho (0)

(24) O beng lazhavesa thaj xolyasa
gelas palpale ando jado. chacho si (1) naj chacho (0)

(25) O cino shavo peska dasa
thaj peske dadesa ashilas. chacho si (1) naj chacho (0)

0	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
1											

15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	Max.	Elért
											11	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

IV. De adresso le hertijen! Jekh adressosa majbut si kothe sar so trubulas!

- A. Muro chalado**
- B. Muro shave kamen le pedon**
- C. Sar dikhel avri muro kher**
- D. E shukar vulyica**
- E. O charo so phadyilastar**
- F. Kana sima slobodno vrama**

(26) .....

Amari vulyica shukar-i. Kothe si le forosko mashkar. Kathar muri vulyica dur si le fabriki ba si but bolci, kado trajo ushoro-j. Amari vulyica naj dur kathar o centrumo.

Amari vulyica cini-j. Naj kothe fabrika haj bolta. Le khera si familijake /etazhoske/ khera. Angla le khera but kasht haj luludya si

Ande amari vulyica but manushen pinzharav, kothe man si but amala/amalici.

(Zvoro: Sztojko Ilona)

(27) .....

Amaro kher jekh familijako kher si.

Man si trin sobi, jekh pitara, najipeski soba, angluni soba, budara, haj jekh cino balkono.

Ande sobi pe zidura kipura si. Ande pitara but khereske mashini zhutin amen ande khereski butyi. Po balkono but, shukar, turcki luludya luludyaren.

Muri familija kothe mishto hatyaren pen.

(Zvoro: Sztojko Ilona)

(28) .....

Me zurales kamav le pedon. Si man trin mucu. Lengo anav si: Cirmi. Te akharav len, hoj Cirmi, atunchi aven sa trin. Vi von kamen man. Mure shavora kamen te khelen lenca.

Mure majbare shaves si jekh cino zhukel. Lesko anav si: Bobi. Inke voj terno-j, haj but kamel te khelel pes. Ande avlina trajol ande jekh cino kher. Vi voj kamel la familija. Te strejino avel, atunchi bashol.

(Zvoro: Sztojko Ilona)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(29) .....

Si man dad haj dej. Muro dad haj muri dej aba phure-j, von chi keren butyi, khere si. Vi von beshen ande Nyíredyhaza, ba ande kaver kher, na dur mandar. Me zurales kamav mura familija.

Me butivar zhav te dikhav len. Mure shavora haj me kothe mishto hatyaras amen.

(Zvoro: Sztojgó Ilona)

(30) .....

Te si man cerra slobodno vrama, me kamav te ginavav, haj kamav te khelav. Me kamav le filmura, butivar zhav ando mozivo. Me kamos te dromarav, de naj man but love. Me kamav o vesh, e natura, ke kothe lasho ajero si. Kana si man slobodno vrama, atunchi me zhav avri ando Pilish te hodinisarav mure amalenca. Kothe si but cine pedura, buraci haj luludya.

Vi pasha muro gav/foro si jekh shukar vesh cine, zelenone malyanca. Si kana me zhav avri mura amalicasa haj ame keras jekh lasho pikniko.

Jekhvar vi muri dej haj muro dad kothe sas amenca, atunchi kiradam ande jekh kekava gilchi buracasa haj gojasa, pala mizmeri vi peklam thulomas pe jag.

(Zvoro: Sztojgó Ilona)

26	27	28	29	30

26	27	28	29	30	Max.	Elért
					5	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

		maximális pontszám	elért pontszám
I. Olvasott szöveg értése	1. feladat	7	
	2. feladat	7	
	3. feladat	11	
	4. feladat	5	
ÖSSZESEN		30	

_____
javító tanár

Dátum: .....

	pontszáma	programba beírt pontszám
I. Olvasott szöveg értése		

_____
javító tanár

_____
jegyző

Dátum: .....

Dátum: .....

Megjegyzések:

1. Ha a vizsgázó a II. írásbeli vizsgarész megoldását elkezdte, akkor ez a táblázat és az aláírási rész üresen marad!
2. Ha a vizsga az I. vizsgarész teljesítése közben megszakad, illetve nem folytatódik a II. vizsgarésszel, akkor ez a táblázat és az aláírási rész kitöltendő!

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETSÉGI VIZSGA • 2008. október 31.

LOVÁRI NYELV
EMELT SZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA

2008. október 31. 8:00

II. Nyelvhelyesség

Időtartam: 50 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

- A vizsgázó először figyelmesen olvassa el az adott feladat utasítását, majd nézze meg a *nullával (0) jelölt mintamegoldást!* Az utasítást és a mintamegoldást pontosan követve a megfelelő helyre írja be megoldását! A nem megfelelő helyre és nem egyértelműen leírt, illetőleg nem egyértelműen olvasható megoldásokat a javító tanár az értékelésnél nem veheti figyelembe.
- Ha a vizsgázó ugyanarra a kérdésre egymást kizáró tartalmú megoldásokat ad, azokra nem kap pontot.
- Mivel minden feladat eredeti lovári szöveghez kapcsolódik, előfordulhat, hogy a vizsgázó több szót nem ismer. Az ismeretlen szavak egy részének szövegbeli jelentését a szöveggörnyezetből kikövetkeztetheti, de megértésük nem feltétlenül szükséges a feladat helyes megoldásához. Ezért csak azokat az információkat keresse meg a szövegben, amelyekre a feladat rákérdez!
- Ahol a feladat megoldásához táblázat készült, a vizsgázó kizárólag a táblázatba írja be megoldását. Csak akkor írjon a szövegbe, ha az utasítás és a mintamegoldás kifejezetten erre utal!
- Ahol a vizsgázónak saját szavaival kell válaszolnia a kérdésekre, ügyeljen arra, hogy válasza a szövegre támaszkodjon és tömör legyen, de terjedjen ki minden kért információra!
- A vizsgázó az egyes feladatok megoldása után olvassa el még egyszer az egész szöveget úgy, hogy az a megoldásokkal együtt teljes egészet alkosson!
- A vizsgázó módosíthatja a már leírt megoldását. Ebben az esetben egyértelműen húzza át, és jól megkülönböztethetően írja mellé a módosított megoldást, mert csak az így beazonosítható módosítás fogadható el az értékeléskor!
- A vizsgázó a feladatlpra ne írja rá a saját nevét!
- A vizsgázó megválaszthatja a feladatok megoldásának sorrendjét.
- A feladatok megoldásához segédeszköz nem használható.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

I. Iskirisar andre le lashe vorbi! Jekh naj lashi kathe! Jekh (0) aba kerdam!

(X) **kraj** (A) nasul; (B) them; (C) zhanipe; (D) le kipura; (E) farbol;
(F) peste; (G) xolyarnyiko; (H) manro; (I) kamos; (J) kraja; (K) darajline

O kraj haj o farbari

Sas jekhvar jekh (0) **kraj**, kon kodi patyajlas anda (1) _____, hoj voj zurales shukar kipura zhanel te (2) _____. Le kipuri, so voj kerdas zurales (3) _____ sas, de kaske sikadas len, kodole (4) _____ te phenen leske.

Trajilas ande krajesko (5) _____ jekh zurales baro farbari.

Jekhvar vi leske sikavelas (6) _____.

-Me (7) _____ te zhanav so si tyo vorbipe pa lende. Faj tut?

O farbari dikhlas le kipura, pala kado phendas:

-Muro (8) _____! Man si kasavo vorbipe, hoj kadal kipura nasul-i.

Pasha kado naj tu (9) _____.

O kraj (10) _____ kerdyilas, haj ande robija shudas le farbares.

Pala duj bersh pale angle akhardas les.

(Zvoro: Sztojgó Ilona)

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
X										

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Max.	Elért
										10	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

II. Alosar avri mashkar le shtar vorbi, hoj savo-j o lasho kothe!

Jekh (0) aba kerdam!

Perdal po gav zhal le (0) _____ drom. Kado drom anda (11) _____ si. Me ando gav beshav. Amari vulyica pasha o paji si. Pasha le (12) _____ kher si e poshta. Le poshtasa anen nyevipe, lila. Si amen ab/len/dorija/begej, si les podo, pe kado zhal o barruno drom. But vurdona, busura, rotaji (13) _____ perdal pe leste. Pe buxlyi vulyica si o kulturno kher, o mozivo, e shkola haj le gavesko kher. E fabrika ande kaver (14) _____ si, ke pashe si o paji. Ande fabrika but manusha (15) _____. Pe vulyicako agor si o podo. Tela podo shordyol o paji. Ando paji trajon le (16) _____. Ando parko si e khangeri, haj e parokija, haj but kasht (17) _____ kothe, vi phure-j, vi terne-j, vi uche-j, vi cine-j. (18) _____ o parko dromoro si. Ande kirchima sako (19) _____ lasho bashajipe si, kothe bashavel o Kalman. Jekh romani banda bashavel kothe shukares. Vorta la shkolasa si (20) _____, kaj butfalo kinimasko si. Me kamav muro gav, ke kathe (21) _____. Muro dad pe phuv kerel butyi. Muri dej ande fabrika phirel, kothe kerel butyi. Muri pheny ande shkola phirel, voj kamel te (22) _____. Kaj o podo si, kothe si (23) _____. Kana avel o milaj, le shavore zhan tele po paji, haj (24) _____. Me zhanav aba te najuvav, chi darav (25) _____. O rashaj ande parokija beshel. O sastyari pashaj e shkola beshel. Ando assav phiraven o dyiv, haj anda dyiv kothe avla aro, pala kodo anda aro keren manro, kolako.

(Zvoro: Sztojko Ilona)

(0)	a.) them	b.) thema	c.) themesko	d.) themenge
(11)	a.) e bar	b.) baratar	c.) barr	d.) barruno
(12)	a.) o foro	b.) foros	c.) gavutno	d.) gavesko
(13)	a.) dromaren	b.) dromares	c.) dromajipe	d.) dromaras
(14)	a.) podo	b.) vulyica	c.) veshendar	d.) podura
(15)	a.) kiravel	b.) phenes	c.) keren butyi	d.) kerdan butyi
(16)	a.) mashe	b.) masho	c.) masheski zumi	d.) o mas
(17)	a.) trajol	b.) zhuven	c.) meren	d.) zhuvel
(18)	a.) opre	b.) tele	c.) krujal	d.) telal
(19)	a.) pimo	b.) bera	c.) manush	d.) ratyi
(20)	a.) o forosko kher	b.) e bolta	c.) o murmunci	d.) o gav
(21)	a.) rakhadyilan	b.) rakhadyilam	c.) rakhadyilem	d.) maladyilem
(22)	a.) sityilem	b.) sityol	c.) sityilas	d.) sityolas
(23)	a.) o najardo than	b.) e najardi sostyin	c.) o najardo paji	d.) e nangi buvera
(24)	a.) pel	b.) pen	c.) najol	d.) najon
(25)	a.) le brishindestar	b.) le pajestar	c.) le jivestar	d.) le tomnatar

0	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
C															

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	Max.	Elért
															15	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

**III. Iskirisar perdal kodola vorbi, save telal si cirde ande dulmutani vrama!
Jekh (0) aba kerdam!**

O Krechuno

(0) (*Aveltar*) **Avilastar** o krechuno. Jiv (26) (sharavel) _____

o gav, o foro. Le shavora losshan le jivendeske, ke shaj khelen pen le jivesa, la sanijasa. Avilastar le jivendeski vakacija. (27) (Kinav) _____ jekh krechunosko kasht. Mura dake kindom jekh turcko sheresko dikhlo.

Zurales (28) (losshal) _____ leske. So kines mange? Tuke kino lolyi coxa.

Le nyamuri kethane aven kana avel o krechuno.

Krechunoski vorba (29) (phenen) _____ jekhavreske.

-Devlesa rakhav tumen shavale, romale!

-Del (30) (anel) _____ tut phrala!

-Zhutisardas o Del te resas o kerechuno, te resas les ande inke bute bershende baxtyasa, zorasa, pachasa, vojasa, sastyimasa, tumare familijanca kethane. Po rup, po somnakaj te phiren. T'aven saste thaj baxtale!

-Amen te del o Del, tusa kethane, tye shavorenca kethane!

-Del tume o drago, suntu Del baxt, thaj, zor thaj sastyipe!

-Te zhutil amen o suntu Del, majlashe modosa sar akanak!

-Beshen tele, haj xan, pen!

(Zvoro: Sztojko Ilona)

26	27	28	29	30	Max.	Elért
					5	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

IV. Cirde telal, thaj iskirisar avri kodi vorba, savi chi trubul ando mondato te avel!
Jekh (0) aba kerdam!

Kaj o sastyari

- Detehara somas (0) ande khangeri kaj o sastyari.
  - Sostar sanas kothe?
  - Muro shero dukhajlas.
  - Sas but zhene kothe?
  - Sas (31) cerra but manusha kothe, de me majsigo zhanglem te avavtar.
  - So phendas tuke o sastyari? Me darav lestar.
  - O sastyari pushlas mandar, so-j tyo bajo muro shavo?
  - Dukhal muro shero, raja (32) sastyara sastyarica!
  - Puter avri tyo (33) muj purno, haj phen mange AAAAAAAAAAAAA!
  - AAAAAAAAAAAAA
  - Vi tyo dand dukhal?
  - Akanak (34) naj chi dukhal!
  - Haj kade?
  - Kade aba dukhal.
  - Tyo savo dand dukhal?
  - Kathe o telalutno.
  - Akanak dav tuke jekh (35) guglimo suv, haj pala kodo avri cirdav tyo (36) lasho nasul dand. Tyo dand zurales nasul-i.
  - Jaj, jekh cerra dukhajlas.
  - Naj bajo, akanak (37) tordyu besh tele zhikaj panzh percura, pala kodo avri cirdav tyo nasul xivaslo dand. Avel pe tyo dand zhigara.
  - Tele phirdas e vrama, raja sastyara! Shaj zhav?
  - Shaj aves muro shavo, mishto-j. Puter avri inke jokhar tyo muj! Dikh kathe, xutyil tyo dand! Kado sas o (38) sasto dukhado! Le!
  - Najis tuke raja sastyara!
  - Pale avtar mande muro shavo, kana tyo shero dukhal, hajkam kathar tyo dand dukhal. Na xa but guglimatura, ke kodolendar nasvajvel, rumusajvel tye dand. (39) Phabar Thov len butivar!
  - Inke jokhar phenav najisaripe raja tyo sastyara. Devlesa!
  - Devlesa muro shavo!
- Chi me chi (40) kamav darav le sastyarestar, chi kamav nasvalo te avav. Pishta nasvalo-j, ande pesko pato pashlyol. Chi voj chi kamel te zhal kaj o sastyari.

(Zvoro: dr. Karsai Ervin)

(0) – ande khangeri	
(31) -	(36) -
(32) -	(37) -
(33) -	(38) -
(34) -	(39) -
(35) -	(40) -

31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	Max.	Elért
										10	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

		maximális pontszám	elért pontszám
II. Nyelvhelyesség	1. feladat	10	
	2. feladat	15	
	3. feladat	5	
	4. feladat	10	
Feladatpont összesen		40	
VIZSGAPONT ÖSSZESEN		30	

_____
javító tanár

Dátum: .....

	pontszáma	programba beírt pontszám
I. Olvasott szöveg értése		
II. Nyelvhelyesség		

_____
javító tanár

_____
jegyző

Dátum: .....

Dátum: .....

Megjegyzések:

- Ha a vizsgázó a III. írásbeli vizsgarész megoldását elkezdte, akkor ez a táblázat és az aláírási rész üresen marad!
- Ha a vizsga a II. vizsgarész teljesítése közben megszakad, illetve nem folytatódik a III. vizsgarészrel, akkor ez a táblázat és az aláírási rész kitöltendő!

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2008. október 31.

LOVÁRI NYELV

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2008. október 31. 8:00

III. Hallott szöveg értése

Időtartam: 30 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

Ebben a vizsgarészben szótár nem használható!
Jó munkát kívánunk!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

I. Angluni butyi

De vorba po pushipe! Jekh (0) aba kerdam!

(0) So gindisardine le manusha pa phuv? ....Hoj e phuv lupoj.....

(1) So sas la shukara shako anav? .....

(2) Kaj sas la Luludyaki kolyiba? .....

.....

(3) Sar bushonas la shake amala? .....

(4) So sas la Luludyaki dej? .....

(5) Kon zhanglas, hoj jekh shukar, somnakuni shej beshel ando vrazhimo vesh?

.....

(6) Sosko sas o shukar, somnakuno shavo? .....

(7) So kerelas e Luludyi, kana o shavo kothe reslas? .....

.....

(8) Sode trabi trubuj te kerel o shavo? .....

(9) So trubuj te anel kathar o ehta sherengo sap? .....

1	2	3	4	5	6	7	8	9	Max.	Elért
									9	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

II. Dujto butyi

Alosar avri mashkar le duj butya, A vaj B si o lasho! Somnosar! Jekh (0) aba kerdam!

A. pushipe

(0) *O Bolana ande jekh Indijako Them, ando Kashmiro beshelas.*

(10) O Bolana phuvako butyari sas thaj chorro sas.

(11) Nasul vrami phirde, leske phuva avri shutyile.

(12) Maladyilas jekhe barvale manushesa.

(13) O sunto manush ashardas le Bolonas.

(14) O sunto manush kaj peski romnyi bishadas le Bolanas.

(15) Anda shake jakha chache bisora pittyanas avri.

(16) O Bolana po foro gelas, hoj te bikinel le bisora.

(17) O sunto manush kasavo chorro sas, sar la khangerako shimijako.

(18) Le Bolonas angla o kraj ingerdine, anda lesko sigo barvalipe.

B. pushipe

(0) *O Bolana ande jekh Pakistanicko Them, ando Kashmiro beshelas.*

(10) O Bolana phuvako butyari sas thaj barvalo sas.

(11) Lashe vrami phirde, leske phuva avri shutyile.

(12) Maladyilas jekhe suntone manushesa.

(13) O sunto manush sunusardas le Bolonas.

(14) O sunto manush kaj peski shej bishadas le Bolonas.

(15) Anda shake jakha chache asva pittyanas avri.

(16) O Bolana o foro gelas, hoj te kinel le bisora.

(17) O Bolana kasavo chorro sas, sar la khangerako shimijako.

(18) Le Bolonas angla o manush ingerdine, anda lesko sigo barvalipe.

<i>0</i>	10	11	12	13	14	15	16	17	18
<i>A</i>									

10	11	12	13	14	15	16	17	18	Max.	Elért
									9	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

III. Trito butyi

Savo si o chacho, savo si o naj chacho? Somnosar! Jekh (0) aba kerdam!

Savo lasho-j: 1

Savo naj lasho: 0

(0) Sas jokhar jekh chorro rom.	<u>chacho si (1)</u>	naj chacho (0)
(19) Le chorre manushes but shave sas.	<i>chacho si (1)</i>	<i>naj chacho (0)</i>
(20) O rom maladyilas jekhe cine bengesa.	<i>chacho si (1)</i>	<i>naj chacho (0)</i>
(21) O rom chi vorbisardas le bengesa.	<i>chacho si (1)</i>	<i>naj chacho (0)</i>
(22) Anglunes o rom zumadas te ingrel le kasht.	<i>chacho si (1)</i>	<i>naj chacho (0)</i>
(23) O rom jekhe shelesa kethane phanglas le kasht.	<i>chacho si (1)</i>	<i>naj chacho (0)</i>
(24) Ando vesh phiren oxto choxajnya.	<i>chacho si (1)</i>	<i>naj chacho (0)</i>
(25) O rom thaj o beng pej mulengi mal geline.	<i>chacho si (1)</i>	<i>naj chacho (0)</i>
(26) O beng kabor maladas peska chugnyasa, hoj o rom trivar pelas-tar.	<i>chacho si (1)</i>	<i>naj chacho (0)</i>
(27) O beng zurales darajlas thaj andre hutyildas peske jakha.	<i>chacho si (1)</i>	<i>naj chacho (0)</i>
(28) O rom pe bengeske jakha maladas peska chugnyasa.	<i>chacho si (1)</i>	<i>naj chacho (0)</i>

0	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
1										

19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	Max.	Elért
										10	

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

		maximális pontszám	elért pontszám
III. Hallott szöveg értése	1. feladat	9	
	2. feladat	9	
	3. feladat	10	
Feladatpont összesen		28	
VIZSGAPONT ÖSSZESEN		30	

_____
javító tanár

Dátum: .....

	pontszáma	programba beírt pontszám
I. Olvasott szöveg értése		
II. Nyelvhelyesség		
III. Hallott szöveg értése		

_____
javító tanár

_____
jegyző

Dátum: .....

Dátum: .....

Megjegyzések:

1. Ha a vizsgázó a IV. írásbeli vizsgarész megoldását elkezdte, akkor ez a táblázat és az aláírási rész üresen marad!
2. Ha a vizsga a III. vizsgarész teljesítése közben megszakad, illetve nem folytatódik a IV. vizsgarésszel, akkor ez a táblázat és az aláírási rész kitöltendő!

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2008. október 31.

LOVÁRI NYELV
EMELT SZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA

2008. október 31. 8:00

IV. Íráskészség

Időtartam: 90 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

- A vizsgázó először figyelmesen olvassa el az adott feladat utasítását, irányító szempontjait, és csak azután lásson a feladat megoldásához!
- Ajánlatos piszkozatot írni, de időt kell hagyni a tisztázat leírására is. Természetesen a piszkozat is csak lovári nyelven készülhet. A tisztázat leírása után a piszkozatot egyértelműen és teljes terjedelmében át kell húzni. Az értékelés *kizárólag a tisztázat* alapján történik. Ha a vizsgázó nem írt piszkozatot, akkor természetesen az tekintendő tisztázatnak, amit leírt.
- A feladat kidolgozásakor a vizsgázó törekedjen a megadott kommunikációs cél elérésére, és érintsen minden irányító szempontot! Ügyeljen a minimális terjedelem elérésére, de ne haladja meg jelentősen a maximális terjedelmet sem!
- Szótárt csak végső esetben használjon, igyekezzon saját aktív szókincsére támaszkodni! Felhasználhatja az irányító szempontokban megjelenő kifejezéseket is. A fölösleges szótárhasználat sok időt vesz el, és megnöveli a tévedés lehetőségét.
- A feladatlagra a megoldásokon kívül más információt (pl. saját név) nem szabad írni.
- A vizsgázó megválaszthatja a feladatok megoldásának sorrendjét.
- A feladatok megoldásához nyomtatott szótár használható.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

I. Iskirisar jekh lil!

(Inker andre le lileski formula, anav, data, 120-150 vorbi)

Le kurkeske agoresko programo

Tyiro amal, vaj tyiri amalica tute avel pe kurkesko agor, ando tyo foro/gav. Aba but vorbisardan leske/lake pe tyo foro/gav, hoj sosko shukar-i thaj pachaslo-j. Sikav andre les/la tye chaladoske! Kade ker o programo, hoj jekh dyes tye chaladosa t'aven/ t' keren vareso kethane! O kaver dyes pale numa tume duj zhene keren/dikhen vareso ando foro/gav.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

II. Alosar avri mashkar lende jekh, thaj iskirisar tele!
(Iskirisar 200-250 vorbi)

A

Tyo fajno shporto

Iskirisar jekh lil tyire amaleske, vaj tyira amalicake, pe kodo, hoj kana tusa kerdine jekh interjuvo pe tyo fajno shporto khatar o Radio-C, atunchi so pushline tutar, thaj tu so dan дума pe lende!

- Kames shporto te keres? Sosko shporto keres?
- Kana kerdan kado shporto anglunes? Katyi bersh keres kado aba?
- Kaj dikhlan kado shporto anglunes? Khere, ando tyo chalado numa tu keres kado shporto?
- So gindis ando Ungriko Them kattyi zhene keren kado shporto? Shaj trajin anda kado shporto?
- Sosko shporto zumavesas inke avri, te avlastu pashal dosta vrama thaj love thaj sartena vi zhanipe?

B

Butyi rodipe

Tu zurales kames le pedongi lyuma. Iskirisar jekh lil, kaj o National Geography, hoj tu kames jekh lashi butyi te rodes thaj pe lende gindisardan. Iskirisar lenge tele, hoj sostar kames lende butyi te keres!

- Tu zurales kames kipura te keres pa pedura.
- Legmajfeder pe zhukela kames kipura te keres.
- Kodo gindisardan, hoj kadala kipura zurales shukar si thaj vi love shaj rodesas lenca.
- So trubujas te keres, hoj shaj te keres lende butyi?
- Sode love shaj roden kadala butyasa?
- Sode vrama trubuj te zhukares pe lengo lil?

Iskirisar kathe, hoj savo alosardan A vaj B!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Feladat	Értékelési szempont	elérhető pont	elért pont
I.	A feladat teljesítése és a szöveg hosszúsága	4	
	Érthetőség, nyelvi megformálás	5	
	Íráskép	1	
	Összesen	10	
II.	A feladat teljesítése, a megadott szempontok követése	5	
	Hangnem, az olvasóban keltett benyomás	2	
	Szövegalkotás	4	
	Szókincs, kifejezésmód	4	
	Nyelvhelyesség, helyesírás	4	
	Íráskép	1	
	Összesen	20	
IV. Íráskészség pontszáma		30	

javító tanár

Dátum: .....

	pontszáma	programba beírt pontszám
I. Olvasott szöveg értése		
II. Nyelvhelyesség		
III. Hallott szöveg értése		
IV. Íráskészség		

javító tanár

jegyző

Dátum: .....

Dátum: .....